

Vedlegg til løpenr. 168089/2013, saksnr. 2013/23075

Klassering: U60
Gradering:
Dato: 11.11.2013

Høringsuttalelse - alkoholloven og alkoholforskriften

2.7 FORSLAG OM PRIKKTILDELINGSSYSTEM

Følgende foreslås som Fredrikstad kommunes høringsuttalelse:

Generelt ønsker Fredrikstad kommune at det stilles et kompetansekrav til alle som jobber med skjenking/servering i utelivsbransjen. For eksempel nettbasert opplæring med en kort og enkel prøve om grunnleggende basiskunnskap om alkoholloven. Dette for å sikre et minimums kompetansenivå for de som er nærmest gjesten på et serveringssted.

Til de enkelte forslagene:

Ny § 5-1

Forslaget om at kontrollørene må ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven støttes. Dette vil sikre at kontrollørene har nødvendige kunnskap som skal til for å gjennomføre en god kontroll og bidra til ø styrke legitimiteten overfor de som kontrolleres.

Ny § 5-4

§ 5-4 første ledd skal lyde:

Prøven skjer i form av *elektronisk* flervalgsprøve som er forskjellig for henholdsvis *salgsbevilling*, *skjenkebevilling* og *for kontrollører*. Det avsettes 60 minutter til besvarelse av prøven.

§ 5-4 nytt siste ledd skal lyde:

Bestått prøve for kontrollører skal dokumentere at kandidaten har tilstrekkelige kunnskaper om de bestemmelsene som er nevnt i annet og tredje ledd, til å kunne utføre forsvarlig salgs- og skjenkekontroll.

Fredrikstad kommune er uenig i kravet om at prøvene må avlegges elektronisk. Vi har per i dag verken egnede lokaler eller utstyr og et slikt krav vil føre til mer administrasjon og økte kostnader for kommunene. Det vil kunne bli aktuelt å redusere tilbudet om avholdelse av prøver.

Dersom det er ønskelig å få gode statistikker over avlagte prøve, kan man i stedet kreve at kommunene legger inn resultatene før utskrivelse av prøvebevis

Ny § 6-1

§ 6-1 skal lyde:

Ved søknad om kommunal salgsbevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og kommunal og statlig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk skal det på forhånd betales et søknadsgebyr på 8000 kroner per søknad.

Omsetningsgebyr på kommunal salgsbevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og kommunal og statlig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk fastsettes for et kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

Innføring av et søknadsgebyr for salgs- og skjenkebevillinger stiller Fredrikstad kommune seg bak. Et stort søknadsgebyr vil ramme små, uavhengige salgs- og skjenkesteder med lav omsetning, så her mener vi 8000 kr er i grenseland for hvor mye vi kan kreve fra disse aktørene.

En innføring av gebyr vil kunne hindre fiktive eierskifter, men det vil også kunne virke motsatt, at man unngår å melde fra om endringer for å unndra gebyret. Fredrikstad kommune mener derfor at blant annet gebyret for skifte av styrer og stedfortreder må settes lavere.

Søknadsgebyret mener vi ikke kan gjøres gjeldende ved søknader om enkeltarrangement og ambulerende bevillinger. Kommunen ønsker å legge til rette for arrangementer, konserter og lignende og det må være valgfritt for kommunene om det skal kreves søknadsgebyr. Små, åpne arrangementer som krever bevilling som enkeltanledning har ikke inntjening som forsvarer et søknadsgebyr på kr 8000. Omsetningsgebyret som beregnes i forhold til omsatt mengde alkohol er mer rettferdig. Noen enkeltanledninger er av en slik størrelse at det bør kreves søknadsgebyr, men dette må være opp til kommunens skjønn.

Fredrikstad kommunes konklusjon er at det bør innføres et lavere søknadsgebyr, og samtidig øke omsetningsgebyret. Det vil dermed være de store aktørene med størst omsetning som må betale mest.

Det er også ønskelig at det åpnes for å ilegge gebyr for behandling av søknad om blant annet utvidet skjenkebevilling eller behandling av sent innkomne søknader.

Ny § 9-5

§ 9-5 skal lyde:

Kontroll skal gjennomføres med minst to kontrollører.

Kontrollen av salgs- og skjenkesteder kan foregå åpent eller anonymt.

Etter utført kontroll skal *kontrollørene* alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet.

Vi er kritiske til kravet om at kontrollørene må presentere seg etter utført kontroll der hvor det ikke finnes avvik. Dette reduserer muligheten for kontrollørene å være anonyme på et senere tidspunkt og hindrer dermed god kontroll. Dersom skjenkestedet ønsker en oversikt over utførte kontroller på stedet, kan dette fås ved henvendelse til kommunen.

Ny § 10-2

Ny § 10-2 skal lyde:

Ved overtredelser som nevnt i § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Antall prikker indikerer overtredelsens grad av alvorlighet.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på tre år har begått overtredelser som har ført til tildeling av til sammen 8 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av treårsperioden er tildelt flere enn åtte prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende.

Ved beregning av treårsperioden skal overtredelsestidspunktene legges til grunn.

Treårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden, jf. alkoholoven § 1-6. Ved overdragelse begynner ny periode på overdragelsestidspunktet, jf. alkoholoven § 1-10.

Fredrikstad kommune er kritisk til at prikktildelingssystem skal være eneste tillatte sanksjonssystem. Vi deler ønsket om et effektivt sanksjonsregime vedrørende brudd på bestemmelsene i alkoholoven, alkoholforskriften og kommunale retningslinjer / bevillingsvilkår. Vi ser også behovet for at bevillingsmyndigheten pålegges å sanksjonere i noe større grad enn dagens regelverk gjør. Vi støtter derfor ideen om at kommunene pålegges å ha et gjennomtenkt sanksjonsregime hvor det kreves en viss grad av normalreaksjon for gitte brudd på lovgivningen, særlig de av mer alvorlig karakter. Et prikktildelingssystem er et system som tilfredsstiller dette ønsket. Vi ønsker imidlertid at det også åpnes for andre typer sanksjonsregimer og ikke kun prikktildeling, men som samtidig ivaretar kravet om sanksjon.

Gjennom MAKS-samarbeidet har kommunene Fredrikstad, Sarpsborg og Hvaler utarbeidet felles sanksjonsreglement for brudd på alkoholoven. Her er det beskrevet normerte reaksjoner på ulike avvik basert på alvorlighetsgrad. Reglementet åpner for større skjønn enn et prikktildelingssystem som oppleves veldig matematisk og firkantet. Kommunene har et godt samarbeid med blant annet bransje, politi og skjenkekontrollør og frykter at samarbeidsklimaet over tid blir oppfattet som mindre viktig og dermed dårligere med et mer rigid regelverk. Per i dag, så premieres de seriøse stedene som jobber aktivt for å hindre nye avvik og viser vilje og evne til å endre driften, med at de unngår inndragning. Rådmannen anser dette som viktig for å sikre et trygt uteliv. Samtidig så vil steder som ikke ønsker å gå i dialog eller viser vilje og evne til endringer i større grad få inndratt sin bevilling. Dette har fungert godt de seneste årene. I Fredrikstad kommune har Bystyret delegert det meste av forvaltningen av sanksjoneringsmyndigheten til formannskapet og kontrollutvalget for alkohol. Kontrollutvalget for alkohol har myndighet til å kunne midlertidig inndra en bevilling for inntil en måned. Dette sikrer at politikerne blir direkte involvert i sanksjonsprosessen og i avveiningene som må gjøres og får dermed et eierforhold, nærhet og større kunnskap om fagfeltet.

Fredrikstad kommune er ikke i mot at i forskriften tilrettelegges for et prikktildelingssystem, men det bør være valgfritt for kommunene å benytte dette.

Ny § 10-3

Forslag og presiseringer fremkommer her understreket tekst.

Dersom kommunen benytter prikktildelingssystemet som sanksjonssystem gjelder følgende bestemmelser:

*Følgende overtredelser fører til tildeling av **åtte** prikker:*

- ♦ *Salg og skjenking til mindreårig, jf. alkoholoven § 1-5 andre ledd Dette gjelder salg eller skjenking fra serveringspersonalet direkte til den mindreårige.*
- ♦ *Brudd på bistandsplikten, jf. alkoholforskriften § 4-1 andre ledd*
- ♦ *Enkeltstående brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholoven §§ 4-7 og 3-9*
- ♦ *Hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholoven § 1-9*
- ♦ *Oppbevaring med formål om omsetting, salg eller skjenking av alkohol som er ulovlig innført eller tilvirket.*
- ♦ *Brudd på plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholoven §§ 3-2 og 4-3 (For eksempel krav om gjennomført Ansvarlig Vertskapskurs innen en gitt tidsfrist.)*

*Følgende overtredelser fører til tildeling av **fire** prikker:*

- ♦ *Salg og skjenking til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. alkoholforskriften §§ 3-1 og 4-1 første ledd Her må grad av beruselse og type salg/skjenking vurderes. Alvorligere tilfeller med fare for liv og helse bør føre til åtte prikker.*
- ♦ *Brudd på salgs- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholoven § 3-7 og 4-4 Bør reageres forskjellig på fem minutter eller en time.*

- ◆ *Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd*
- ◆ *Brudd på alderskrav for den som selger eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5*
- ◆ *Brudd på plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven §§ 3-2 og 4-3*
For eksempel manglende pålagt vakthold.
- ◆ *Personer som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg i skjenkelokalet samtidig, eller det gis adgang til lokalet til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. alkoholforskriften § 4-1 andre ledd*
- ◆ *Gjentatte mangler ved bevillingshavers system for internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9, jf. alkoholforskriften kapittel 8 og 9*
- ◆ *Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. alkoholforskriften kapittel 6*
- ◆ *Manglende betaling av omsetningsgebyr innen kommunens frist, jf. alkoholforskriften kapittel 6*

*Følgende overtredelser fører til tildeling av **to** prikker:*

- ◆ *Person som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg i skjenkelokalet, eller det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. alkoholforskriften § 4-1 andre ledd*
- ◆ *Mangler ved bevillingshavers system for internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9, jf. alkoholforskriften kapittel 8 og 9*
- ◆ *Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. alkoholforskriften § 4-4*
- ◆ *Gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. alkoholforskriften § 4-4*
- ◆ *Brudd på plikter etter alkoholloven § 1-7c om styrer og stedfortreder*
- ◆ *Gjentatte brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. alkoholforskriften kapittel 14*

*Følgende overtredelser fører til tildeling av **én** prikk:*

- ◆ *Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. alkoholforskriften § 4-6*
- ◆ *Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. alkoholforskriften § 3-3*
- ◆ *Brudd på regler om skjenkemengde, 2 og 4 cl, jf. alkoholforskriften § 4-5*
- ◆ *Brudd på plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven §§ 3-2 og 4-3*
Avhengig av type vilkår. Kan gi flere prikker.
- ◆ *Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven §§ 3-1 sjette ledd, 4-1 annet ledd, 8-6, 8-6a, 8-12 og 8-13.*
- ◆ *Brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. alkoholforskriften kapittel 14*

Ny § 10-4

Dersom det foreligger helt spesielle eller svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av 10-3 og svært skjerpene omstendigheter kan medføre flere prikker.»

Kommentar:

Fredrikstad kommune mener dette er for snevert og gir lite rom for vurdering av den enkelte situasjon. En innføring av prikktildelingssystem setter en begrensning på utøvelsen og utforming av kommunens alkoholpolitikk. Fredrikstad kommune ønsker statlige retningslinjer

og en veileder til avviksvurderingen med bestemmelser om minimumsreaksjon for de alvorligste forholdene. Det bør være opp til hver enkelt kommune å vurdere sanksjoner ut i fra lokale forhold.

Ny § 10-5

Kommunen treffer avgjørelse om tildeling av prikker. Avgjørelsen om tildeling av prikker skal begrunnes. En avgjørelse om prikketildeling er ikke et enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Bevillingshaver skal ha fått anledning til å uttale seg om forholdet før avgjørelse om prikketildeling treffes.

Bevillingshaver skal orienteres skriftlig om at kommunen har tildelt en eller flere prikker og om mulige konsekvenser ved ytterligere prikketildelinger. Dersom kommunen har fattet avgjørelse om prikketildeling som innebærer at bevillingshaver har blitt tildelt åtte prikker eller mer, skal bevillingshaver orienteres ved forhåndsvarsel om inndragning, jf. § 10-6.

Ny § 10-6

Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om inndragning av bevillingen, jf. forvaltningsloven § 16.

Kommunestyret fatter vedtak om inndragning av bevillingen på grunnlag av tildeling av prikker.

Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtaksdato.

Ny § 10-7 skal lyde:

Forskriften gjelder overtredelser begått etter ikrafttredelsen av §§ 10-1 til 10-7.

Gjeldende § 10-1 blir ny § 10-8.